

स पृष्टः पाण्डुपुत्रेण प्रीयमाणो महामनाः । उवाच सन्त्या वाचा हर्षयन्निव पाण्डवान् । ८४१०

सञ्चरन्नि कौन्तेय सर्वान् लोकान् यदृच्छया । गतः शक्रस्य भवनं तत्रापश्यं सुरेश्वरं ।

तव च भ्रातरं वीरमपश्यं सव्यसाचिनं । शक्रस्यार्द्धासनगतं तत्र मे विस्मयो महान् ।

आसीत् पुरुषशार्दूल दृष्ट्वा पार्थं तथागतं । आह मां तत्र देवेशो गच्छ पाण्डुसुतान् प्रति ।

सोऽहमभ्यागतः क्षिप्रं दिदृक्षुस्त्वं सहानुजं । वचनात् पुरुषतस्य पार्थस्य च महात्मनः ।

आख्यास्ये ते प्रियं तात सुमहत् पाण्डुनन्दन । भ्रातृभिः सहितो राजन् कृष्णया चैव तच्छृणु । ८४१५

यत्त्वयोक्तो महाबाहुरस्त्वार्थं भरतर्षभ । तदस्त्वमाप्तं पार्थेन रुद्रादप्रतिमं प्रभो ।

यत्तद्ब्रह्मशिरो नाम तपसा रुद्रमागमत् । अमृतादुत्थितं रौद्रं तत्त्वत्त्वं सव्यसाचिना ।

तत् समन्त्रं संहारं संप्रायश्चित्तमङ्गलं । वज्रमस्त्राणि चान्यानि दण्डादीनि युधिष्ठिर ।

यमात् कुवेरादरुणादिन्द्राच्च कुरुनन्दन । अस्त्राण्यवाप्तवान् पार्थो दिव्यान्वमितविक्रमः ।

विश्वावसोस्तु तनयाद्गीतं नृत्यञ्च साम च । वादित्रञ्च यथान्यायं प्रत्यबिन्दयथाविधि । ८४२०

एवं कृतास्तः कौन्तेयो गान्धर्वं वेदमाप्तवान् । सुखं वसति वीभत्सुरनुजस्यानुजस्तव ।

यदर्थं मां सुरश्रेष्ठ इदं वचनमब्रवीत् । तच्च ते कथयिष्यामि युधिष्ठिर निबोध मे ।

भवान्मनुजलोकेऽपि गमिष्यति न संशयः । ब्रूयाद्युधिष्ठिरं तत्र वचनान्मे दिजोत्तम ।

आगमिष्यति ते भ्राता कृतास्तः क्षिप्रमर्जुनः । सुरकार्यं महत् कृत्वा यदशङ्कं दिवौकसैः ।

तपसाऽपि त्वमात्मानं योजय भ्रातृभिः सह । तपसो हि परं नास्ति तपसा विन्दते महत् । ८४२५

अहञ्च कर्षं जानामि यथावद्भरतर्षभ । सत्यसन्धं महोत्साहं महावीर्यं महाबलं ।

महाहवेव्यप्रतिमं महायुद्धविशारदं । महाधनुर्द्धरं वीरं महास्त्रं वरवर्षिनं ।

महेश्वरसुतप्रख्यमादित्यतनयं प्रभुं । तथाऽर्जुनमतिस्कन्धं सहजोत्पण्णैरुषं ।

न स पार्थस्य संग्रामे कलामर्हति षोडशैः । यच्चापि ते भयं कर्षान्मनसि स्थमरिन्दम ।

तच्चाप्यपहरिष्यामि सव्यसाचिन्यतो गते । यच्च ते मानसं वीर तीर्थयात्रामिमां प्रति । ८४३०

स महर्षिर्लोमशस्ते कथयिष्यत्यसंशयं । यच्च किञ्चित्तपोयुक्तं फलं तीर्थेषु भारत । ब्रह्मर्षिरेष ब्रूयात्ते न तच्छ्रेयमन्यथा ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि लोमशसंवादे एकनवतोऽध्यायः ॥ ८१ ॥

॥ लोमश उवाच ॥ धनञ्जयेन चायुक्तं यत्तच्छृणु युधिष्ठिर । युधिष्ठिरं भ्रातरं मे योजयेद्भूम्यया श्रिया ।

त्वं हि धर्मान् परान् वेत्स्य तपांसि च तपोधन । श्रीमताञ्चापि जानासि धर्मं राज्ञां सनातनं ।

स भवान् परमं वेद पावनं पुरुषं प्रति । तेन संयोजयेथास्त्वं तीर्थपुण्येन पाण्डवान् ।

यथा तीर्थानि गच्छेत् गाश्च दद्यात् स पार्थिवः । तथा सर्वात्मना कार्यमिति मामर्जुनोऽब्रवीत् । ८४३५

भवता चानुगुप्तोऽसौ चरेत्तीर्थानि सर्वशः । रक्षोभ्यो रक्षितव्यश्च दुर्गेषु विषमेषु च ।

दधीच इव देवेन्द्रं यथाचाप्यङ्गिरा रविं । तथा रक्षस्व कौन्तेयात्राचसेभ्यो दिजोत्तम ।

यातुधाना हि बहवो राक्षसाः पर्वतोपमाः । त्वयाऽभिगुप्तं कौन्तेयं न विवर्त्तेयुरन्तिकं ।